

Pangapealse Lasteaia Montessori rühm

Pangapealse Lasteaia Montessori rühm lähtub Association Montessori Internationale (AMI) 3–6 a vanuserühma õppekavast ning Koolieelse lasteasutuse riiklikust õppekavast. Rühma õppe- ja kasvatustegevus tugineb AMI 3–6 õppekavale, mis katab ka riiklikus õppekavas nõutud üldoskused.

Tegu on liitrühmaga, kuhu kuuluvad lapsed vanuses 2,5–7 aastat. Iga laps läbib õppekava individuaalselt ja omas tempos 3–4 aasta jooksul. Õppetegevusi planeeritakse igale lapsele individuaalselt vastavalt tema arenguvajadustele. Montessori pedagoogika järgi ei hinnata lapse arengut vanuse järgi, st ei ole mingeid norme, mida mingiks vanuseks täita. Riikliku õppekavaga ettenähtud üldoskuste täitmist jälgime 6-7aastaste laste puhul koolieelsel õppeaastal, et vajadusel toetada last võimalike lünkade täitmisel.

Õppetegevuse periood on 1. augustist 30. juunini.

ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUS

Montessori õppetegevused jagunevad viieks ainealaks ehk valdkonnaks:

- 1) igapäevaelu harjutused;
- 2) meeltevahendid;
- 3) emakeel;
- 4) matemaatika;
- 5) kultuur.

Igapäevaelu harjutused

Igapäevaelu harjutused on igapäevased tegevused, mis on laste jaoks valmis seatud eraldi harjutustena. Igal harjutusel on nii otsesed kui ka kaudsed eesmärgid ning need annavad lapsele palju enam kui vaid eluks vajalikke oskusi. Rühmaga liituval lapsel aitavad need harjutused oma uue keskkonna ja sealse kombestikuga kohaneda. Laps õpib nii enese kui ka keskkonna eest hoolitsema ning mõistab, et paljud tegevused ei ole vaid iseenda, vaid kogu rühma hüvanguks. Nii areneb ühiskonnataju.

Igapäevaelu harjutuste peamised eesmärgid on järgmised:

- koordineerimise, üld- ja peenmotoorika arendamine;
- keskendumisvõime arendamine;
- lapse iseseisvuse toetamine;
- kaudne ettevalmistus teisteks valdkondadeks (nt käelihaste tugevdamine pliiatsiga kirjutamiseks);
- loogilise mõtlemise arendamine;
- tundlikkusperioodide* vajadustele vastamine;
- soodumustega* arvestamine;
- kodu ja rühma vahelise silla loomine;
- tahtejõu arendamine.

Igapäevaelu harjutused jagunevad viide rühma:

- 1) Ettevalmistavad harjutused, mis õpetavad keerulisemate harjutuste osaoskusi, rühma sobivat käitumist ning töövahendite käsitlemist. Siia kuuluvad näiteks tooli kandmine, vee kallamine, voltimislinnikud jne.
- 2) Enese eest hoolitsemine ehk enesekohaste oskuste omandamine, näiteks kätepesu, riietusraamid eri tüüpi kinnitustega, saabaste viksimine jne.

- 3) Keskkonna eest hoolitsemine, läbi mille õpitakse kollektiivi heaks panustama. Siia kuuluvad näiteks lilleseade, lauapesu, põranda pühkimine jne.
- 4) Kontroll liikumise üle ehk joonelkõnd ja vaikusemäng, mis aitavad arendada üldmotoorikat ja enesekontrolli.
- 5) Head kombed ehk sotsiaalsete oskuste omandamine. Nende harjutustega õpitakse käitumist erinevates sotsiaalsetes situatsioonides, näiteks tervitamine, viisakas vahele segamine, kitsas kohas möödumine jne.

* Tundlikkusperioodid ja soodumused on Montessori terminid. Mõlemad juhivad lapse arengut ning käitumist ning neist sõltub, mida ja kuidas laps parajasti õppida võiks.

Meeltevahendid

Meeltevahendid aitavad lapsel oma meeli teravdada ning esimestel eluaastatel keskkonnast ammutatud infot ajus kategoriseerida ja struktureerida. Mida teravamad on lapse meeled, seda lihtsam on tal vastu võtta ja ajus kategoriseerida ka uut informatsiooni. Kuna 3–6 vanuserühmas lapsel on abstraktse mõtlemise areng alles algusjärgus, pakuvad meeltevahendid abstraktseid teadmisi käegakatsutaval kujul.

Meeltevahendite peamised eesmärgid on järgmised:

- meelte teravdamine;
- ajus informatsiooni klassifitseerimise ja kategoriseerimise abistamine;
- aitavad lapsel maailma paremini tundma õppida;
- võtmed maailma: tekitavad lapse huvi eri teemade vastu ning loovad aluse tulevaste teadmiste jaoks;
- matemaatilise mõtlemise arendamine (loogiline mõtlemine, ruumilisuse ja mõõtmete eristamine, kümnendsüsteemi eelharjutused jne);
- abstraktse mõtlemise arendamine.

Meeltevahendid jagunevad viie meele järgi nii:

- 1) Nägemismeele vahendid jagunevad omakorda viieks:
 - a. mõõtmete eristamine (nt roosa torn);
 - b. värvide eristamine (värvikarbid);
 - c. kujundid (nt geomeetrilised kujundid);
 - d. kolmemõõtmelisuse taju ja eristamine (nt binoomkuup);
 - e. kujundite moodustamine ja tajumine (nt ehituskolmnurgad).
- 2) Kuulmismeele jaoks on kaks vahendit: helitopsid helitugevuste eristamiseks ja kellad helikõrguste eristamiseks.
- 3) Maitsemeele teravdamiseks on maitsepudelid põhimaitsete eristamiseks.
- 4) Haistmismeele teravdamiseks on mitu komplekti lõhnatopse.
- 5) Kompimismeele vahendid jagunevad omakorda neljaks:
 - a. tekstuur ja kuju (nt liivapaberiplaadid);
 - b. kaal (raskusplaadid);
 - c. temperatuur (nt soojuspudelid);
 - d. stereognostilised vahendid (nt geomeetrilised kehad).

Emakeel

Kõige rohkem mõjutab lapse keele omandamist täiskasvanu, mistõttu Montessori rühma täiskasvanud kasutavad korrektset ja rikkalikku sõnavara keelt, et ka lapse eneseväljendus kujuneks sarnaseks. Emakeelele pööratakse palju tähelepanu ning nii suulist keelt, kirjutamisoskust kui ka lugemisoskust arendatakse mitmekülgsest.

Emakeele valdkonna peamised eesmärgid on järgmised:

- suulise keele puhul on eesmärk ladus eneseväljendus;
- kirjutamise puhul on eesmärk loovkirjutamine;
- lugemise puhul on eesmärk mõistev lugemine.

Emakeelevahendid ja -harjutused jagunevad nii:

- 1) Suulise keele tegevused jagunevad kaheks:
 - a. Sõnavara rikastamine, sh sõnavarakaardid, meeltevahendite omadused jne.
 - b. Keele täiustamine, sh luuletused, eneseväljendus, küsimus- ja keelemängud jne.
- 2) Kirjutamine jaguneb samuti kaheks:
 - a. Ettevalmistavad harjutused, sh häälikumäng, liivapaberitähed, metallkujundid jne.
 - b. Kirjutamisharjutused, sh tahvlile ja paberile kirjutamine, suur ja väike algustäht jne.
- 3) Lugemisharjutused jagunevad neljaks:
 - a. Lihtne lugemine, sh lugemiskarbid, liigituskaardid jne.
 - b. Sõnaliigid, sh detektiivimäng, verbi aspektid jne.
 - c. Sõnavara täiustamine, sh vastandsõnad, sünonüümid jne.
 - d. Lauseanalüüs, sh lauseliikmete järjestus jne.

Matemaatika

Montessori rühmas peetakse matemaatika puhul väga oluliseks abstraktsete mõistete esitamist käegakatsutaval kujul. Nii hakkab laps matemaatikat sügavamalt mõistma ning see on talle kasuks ka kooliastme matemaatikat õppides. Matemaatikavahendid võimaldavad lapsel teha tehteid, mis kuuluvad tavaliselt algkooli kolmandasse või neljandasse klassi, kuid selle põhjuseks ei ole mitte akadeemiline ambitsioonikus, vaid arusaamine, et just selles eas on laps käegakatsutavate vahendite abil võimeline neid teadmisi omandama.

Matemaatikavahendid jagunevad kuude rühma, millest igal on oma eesmärk:

- 1) Arvud 1 kuni 10. Hulga mõistmine, numbri sidumine arvuga, nulli mõistmine. Kasutusel arvupulgad, loendamispulgad jne.
- 2) Kümnnendsüsteem. Kümnnendsüsteemi tutvustamine, numbrikohtade mõistmine, liitmine, lahutamine, korrutamine ja jagamine 10 000 piires. Kasutusel kuldsed helmed, märgimäng, tekstülesanded jne.
- 3) Loendamine 1 kuni 1000. Kümnete ja teistkümnete tutvustamine, järjest ja hulgakaupa loendamine. Kasutusel loendamistahvlid, loendamisketid jne.
- 4) Põhitehete mällu talletamine. Liitmine ja lahutamine 18 piires, korrutamine ja jagamine 91 piires. Põhitehete põhjal käib tulevikus kogu ülejäänud peast arvutamine. Kasutusel liitmismadu, korrutushelmed, jagamistahvel ja helmed jne.
- 5) Üleminek käegakatsutavast abstraktseks. Liitmine-lahutamine, korrutamine-jagamine miljoni piires järjest abstraktsemal kujul. Kasutusel arvelauad, arvude hierarhia, jagamine katseklaasidega.
- 6) Murrud. Ühest väiksemate arvude tutvustamine, liitmine ja lahutamine sama nimetajaga, korrutamine ja jagamine täisarvuga. Kasutusel murruringid.

Kultuur

Selle valdkonna eesmärk on näidata lapsele, kui suur ja põnev on maailm, milles me elame, milliseid põnevaid nähtusi ja teadmisi seal leidub. Peamine eesmärk on ärgitada lapses kõige maailmas toimunu ja toimuva vastu huvi, mis kanduks edasi kooliikka. Kultuuri valdkonna alla kuuluvad järgmised teemad:

- Ajalugu, sh kell, Rooma kaar jne.
- Geograafia, sh liivapaberigloobus, puslekaardid jne.
- Botaanika, sh lehekujud, taime osade pusled jne.
- Zooloogia, sh loomarühmade pusled, määratluskaardid jne.
- Kunst, sh molbertil maalimine, sõjatoonistus jne.
- Teadus, sh katsed magnetite, staatilise elektri, õhuga jne.

PÄEVAKAVA

Montessori rühma päeva kõige olulisem osa on kolmetunnine töötükk, mille käigus lapsed segamatult tegutseda saavad. See võimaldab neil ise omale tegevust valida ning seda tehes sügavalt keskenduda, mis võimaldab uusi oskusi ja teadmisi paremini omandada. Väga oluliseks peetakse Montessori pedagoogika puhul ka õues, eriti vabas looduses veedetud aega. Sellest lähtuvalt on Pangapealse Lasteaia Montessori rühma päevakava selline (täpsem ajaline päevakava on kinnitatud direktori käskkirjaga vastavalt õppeaasta vajadustele)

- rühma avamine
- hommikusöök
- töötükk
- lõunasöök
- õueminnek
- uneaeg (neile, kes seda vajavad, teised õues edasi)
- tuppatulek, väike puhkus
- õhtuode
- õueminnek
- rühm suletakse

LAPSE ARENGU JÄLGIMINE

Montessori rühmas nimetatakse õpetajat juhendajaks, kuna tema roll ei ole mitte niivõrd last õpetada, vaid teda tema arenguteel suunata ja toetada. Montessori juhendaja tähtsaim tööriist on lapsevaatlus, mis peaks rühmas toimuma kogu aeg, kuivõrd juhendajaid koolitatakse pidevalt kõike tähele panema. Siiski on tarvilik võtta vaatlemiseks ka eraldi aega. Vaatlemise käigus õpime last sügavuti tundma. See aitab meil mõista, milline on lapse füüsiline, vaimne ning emotsionaalne areng antud hetkel. Nii saame ülevaate lapse oskustest ja huvidest, mis talle meeldib ja mis mitte. Märkame paremini ka lapse arengu käigus avanevaid aknaid, nn tundlikkusperioode, mille ajal on eriti soodne aeg mõne uue oskuse omandamiseks. Vaatlusel on kaks peamist eesmärki:

- 1) mõista iga last ja tema vajadusi, et neile vajadustele asjakohaselt vastata;
- 2) kõrvaldada lapse arenguteelt takistused.

Sageli on lapse arengut takistamas teda ümbritsevad täiskasvanud, näiteks ei lubata tal kukkumist kartes puu otsa ronida või ollakse liiga kannatamatud, et lasta lapsel iseseisvalt riietuda. Vahel unustatakse, et lapse ülesanne ei ole ellu viia õpetaja ambitsioone või vanemate unistusi.

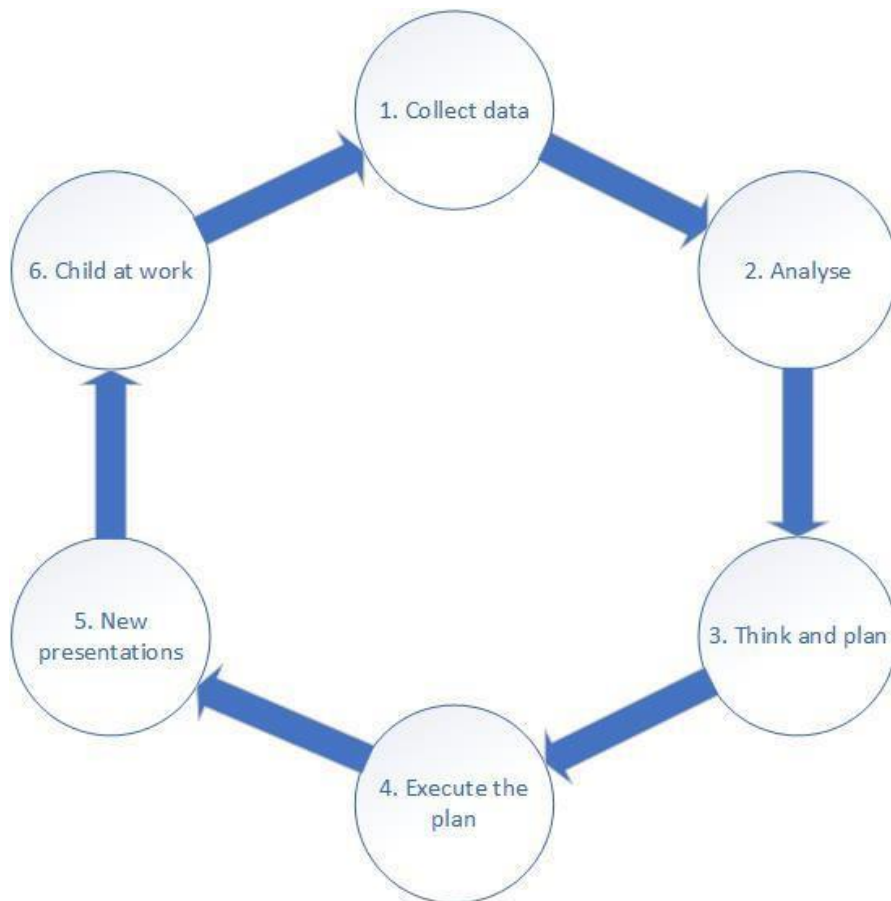
Tulemusliku vaatluse jaoks on vaja kannatlikkust, et püsida paigal piisavalt kaua, et lapse tegevusest infot ammutada; keskendumisvõimet, sest kui mõte mujale rändab, jäävad olulised detailid märkamata; enesedistsipliini, et vaadelda ka juhul, kui pole selleks tuju; neutraalsust, et vaatlustulemusi ei mõjutaks hinnangud või ootused; objektiivsust, st üles märgitakse vaid faktilised kirjeldused toimunust, kuid mitte eeldused ega arvamused. Vaatlejal tuleb hoida distantssi, et laps ei märkaks, et teda jälgitakse. Ühes kohas istumine aitab muutuda kärbseks seinal. Iga last peaks vaatlema teatud regulaarsusega, et märgata arengut. Vaatlusmärkmepid peaksid olema süstemaatilised ning võrreldavad, et oleks võimalik neid

analüüsida. Vaatlema peaks eri aegadel, sest laste käitumine hommikul, enne ja pärast sööki, pärastlõunal jne on erinev.

Vaatlemine aitab mõista, mis lapse arengus parajasti toimub. Montessori juhendaja jaoks on eriti oluline aru saada, milline tundlikkusperiood lapsel parajasti esil on, sest selle põhjal planeerime, milliseid õppevahendeid lapsele järgmisena esitleda. Igale lapsele pakutakse tegevusi vastavalt tema individuaalsele arenguvajadusele. Lisaks akadeemiliste oskuste ning õppevahenditega tegutsemise jälgimisele vaadeldakse sotsiaalseid oskusi, lapse rolli rühmadünaamikas jne. Montessori rühmas jälgitakse ka seda, millisel kolmest kuulekuse astmest laps oma arengus on, st kas ta on veel täiesti impulsiivne, kas ta enesekontroll on arenenud sedavõrd, et võimaldab olla kuulekas, või kas ta usub ja usaldab, et kuulekus on positiivne valik, kuna sellega kaasneb talle midagi head ja kasulikku. Kuivõrd enesekontrolli arendamine on üks olulisi elemente Montessori pedagoogikast lasteaiaaas, on selle oskuse jälgimine väga oluline. Lisaks aitab vaatlemine märgata, kui laps hakkab ühest arengujärgust teise üle minema (nt hakkab kooliküpsiks saama), sest siis muutub nii tema käitumine kui ka vajadused. Vaatlemine annab ka võimaluse võrrelda lapse arengut tema eale vastava keskmisega, kuid Montessori rühmas ei ole see määrav, kuivõrd iga last järgitakse individuaalselt, mitte ei survestata mingite versta-postideni jõudma. Samas annab see ka võimaluse märgata tõsisemaid kõrvalekaldeid või mahajäämust.

Lapsevaatluse mudel

Vaatlemisel ei ole mingit mõtet, kui tulemusi ei analüüsita ega edasise tegevuse kavandamiseks kasutata. Lapsevaatluse mudel (Joonis 1) väljendab korduvat tegevuste tsüklit, mis vaatlemisega seotud on. Esmalt kogutakse vaatluse käigus andmeid. Seejärel analüüsitakse neid andmeid. Kui sama last on vaadelnud mitu täiskasvanut, koondatakse nende andmed analüüsi jaoks. Siit selgub, milliste vahenditega laps töötanud on, kui iseseisvad nad on, kas nad kõhklevad milleski, mis neis huvi äratab jne. Kolmas samm on plaani tegemine. Vahel on vaja mõnd vahendit uuesti esitleda, samas kui mõni teine on juba liiga lihtsaks muutunud. Võib-olla on lapsel huvi mõne vahendi vastu, mille esitlemise eelduseks on mõne eelneva vahendi esitlemine. Neljas samm on kavandatud tegevuste elluviimine, et lapse arenguvajadustele vastata. Seejärel tehakse uusi esitlusi. Nüüd töötab laps nii uute kui juba tuttavate vahenditega ning tsüklil algab taas: tuleb vaadelda ja andmeid koguda.

Joonis 1. Lapsevaatluse mudel.

Nii andmed kui ka analüüs peavad olema esitatud süsteemselt ning piisavalt lihtsalt, et neid saaks kasutada ka teised lapsega seotud täiskasvanud, nt teine juhendaja, assistent või eripedagoog. Neid dokumente ei jagata lapsevanematele, kuid nende sisu arutatakse kindlasti arenguvestluse käigus või ka jooksvalt vanematega suheldes.

Arenguvestlus

Lapse arengu jaoks on oluline, et teda ümbritsevad täiskasvanud oleksid ühtviisi kursis lapse elus toimuvaga, tema füüsilise, vaimse ning emotsionaalse arengu ning vajadustega. Mõnevõrra saab infot vahetada jooksvalt, kui vanem lapse hommikul rühma toob ja talle pärast järele tuleb, kuid see aeg on põgus ning ühtlasi ei tohiks lapsest rääkida tema enda kuuldes. Ka kirjavahetusega saab lapsega seotud infot jagada, kuid nii võib jääda olulisi nüansse mainimata ning lisaks on suurem oht valestimõistmisele. Õpetajad ning lapsevanemad saavad lapsest rahulikult ja süvitsi rääkida kõige paremini arenguvestluse käigus.

Enne arenguvestlust peab olema tehtud lapse arengu hindamine, st lapse vaatlemine ning vaatlustulemuste analüüsimine. Läbi tuleb mõelda ka arutamist vajavad teemad, mida ise lapsevanematele rääkida ning mida neilt omakorda küsida. Lapsevanematel aitaks vestluseks valmistuda, kui neile küsimused ette saata.

Arenguvestluseks sobiva ajaperioodi valib õpetaja lähtudes pedagoogilise nõukogu otsustest, tavaliselt tehakse seda üks kord aastas kevadel. Uute laste ja kooliminejate puhul on soovituslik teha õppeaasta jooksul kaks arenguvestlust: üks rühma tulles / sügisel ja üks kevadel. Täpsem aeg tuleb leppida kokku lapsevanematega individuaalselt, näiteks pakkuda välja tabel võimalike aegade, kust pered omale

sobiva aja valida saavad. Võimalusel peaks vestlused toimuma hajutatult, mitte rohkem kui üks-kaks vestlust päevas. Vestluse jaoks peaks arvestama vähemalt 45 minutit aega, et ei tekiks vajadust lõpus kiirustama hakata. Arenguestlus peaks toimuma eraldi ruumis ning ilma kõrvaliste isikute juuresolekuta, eelistatud oleks mõlema vanema osalemine.

Vestluse käigus, eriti uue lapse puhul, tuleks anda võimalikult palju sõna lapsevanemale, et ta saaks jagada oma nägemust ja kogemust lapse arengu osas. Suunavate küsimuste abil selgub, milline on laps kodus, kuidas ta eri olukordades käitub, kas ja kuidas vanemad tema arengut toetavad jne. Lapsevanemad peaksid saama väljendada oma ootusi nii sellele vestlusele kui ka laiemalt lasteaiale ning õpetajale. Vestlus võiks alata meeldivate teemadega, jätkuda murekohtade arutamisega ning lõppeda kokkulepetega edasise tegevuse osas. Jutuks tuleks võtta kõige olulisemad küsimused, sest kõigest ei jõua rääkida nii ajaliselt kui ka vanemate info vastuvõtmise võime piiratuse tõttu. Vanematele saab näidata lapse tehtud töid, kirjeldada tema käitumist sotsiaalsete situatsioonides jne. Keerulisi olukordi tuleb kirjeldada kiretult, edastades toimunut faktiliselt, ilma hinnanguid andmata.

Arenguestluse lõpus tehtavate kokkulepete iseloom sõltub lapse arengust. Kui kõik on eakohane, saab õpetaja anda soovitusi, kuidas vanemad last kodus veel lisaks toetada saavad. Kui lapsel on mõni eakohane oskus veel omandamata, saab õpetaja selgitada, millise tegevuse kaudu laps lasteaias seda omandada saab. Peaks aga lapsel olema erivajadusi, võib olla tarvilik lasteaiavälise hindamise ning nõustamise kaasamine, et last parimal võimalikul moel edasi toetada.

Järgmisel arenguestlusel on võimalik kasutada eelmise arenguestluse tulemusi võrdluskohaks, et näha nii lapse arengut kui ka seda, kas ja kuivõrd on kasu olnud kokkulepitud tegevustest.

Arenguestluse järel tuleks selle käiku analüüsida ning anda tulemuste osas tagasisidet ka lapsevanemale. Enda jaoks peab õpetaja läbi mõtlema, kas vestluse ülesehitus toimis, kas aega oli piisavalt, kas oleks võinud midagi teisiti teha jne. Sellest lähtuvalt saab järgmisi vestlusi paremini kavandada.

Igale lapsele koostatakse kooliks Koolivalmiduskaart.

KOOSTÖÖ LAPSEVANEMATEGA

Montessori rühmas toimub lapsevanematega tihe koostöö, mis algab juba enne lapse rühmaga liitumist. Ka rühmasoleku ajal on oluline, et lapsevanemad oleksid kõnealuse pedagoogikaga kursis, et last ka omalt poolt toetada.

Koostöös lapsevanemaga võiks lapse rühmaga liitumine sisaldada järgmisi etappe:

- 1) õpetaja kohtub perega lapsele tuttavas kohas, näiteks kodus või kuskil õues;
- 2) laps ja pere tulevad rühmaruumi külastama ajal, mil teisi lapsi seal pole;
- 3) laps tuleb lühikeseks ajaks rühma nii, et kohal on vähe lapsi (alla viie), ja jääb lühikeseks ajaks sinna ilma vanemateta (30-60 min), tegeleb tuttavate asjadega (nt pusled, joonistamine);
- 4) vanemad osalevad arenguestlusel, mille küsimused on eelnevalt ette saadetud, et kirjeldada lapse arengut, käitumist ja vajadusi koduse nägemuse põhjal, et õpetajal oleks rühmaga liituvast lapsest hea ülevaade;
- 5) laps tuleb rühma paariks tunniks koos teiste lastega, nn lühike töötükk, mille käigus tehakse ka vahendiesitlusi;
- 6) laps tuleb rühma poolikuks päevaks, st lahkub kas pärast lõunasööki või pärast mõningast õueoleku pärast lõunasööki; etapi pikkus sõltub lapse kohanemisest;
- 7) laps jääb rühma terveks päevaks.

Nende etappide järgimine ei ole kohustuslik, vaid toimub koostöös vanematega, kui selline korraldus neile võimalik on. Selline leebe ja last järgiv lähenemine vähendab kohanemiskursi ja vastumeelsust lasteadaastamineku suhtes.

Õppeaasta jooksul korraldatakse lapsevanematele vähemalt korra poolaastas, kuid võimalusel tihemini loenguid, rühmas olevate vahendite tutvustusi, vestlusõhtuid jne. Jooksvalt jagatakse rühma tegemiste kohta infot rühma facebooki grupis, kuhu pannakse ka päeva jooksul tehtud pilte lastest.

ERIVAJADUSTEGA LASTE TOETAMINE

Kuivõrd Montessori rühmas lähenetakse lastele individuaalselt ning iga lapse õppetegevus toimub lapse omas tempos, siis on erivajadustega laps selles rühmas juba iseenesest toetatud. Montessori rühmas on reeglina ka rahulikum õhkkond, st vähem müra ja melu, kui keskmises lasteaiarühmas, tänu millele võivad lapse erivajadused (olenevalt erivajaduse iseloomust) vähem esile tulla. Sellisel juhul on lapse areng Montessori rühmas optimaalsem kui tavalises rühmas.

Kui laps näib olevat arengus märkimisväärselt maha jäänud või kui lapse erivajadusest tingitud käitumine häirib oluliselt teiste rühma laste heaolu ning arengut, siis arutatakse olukorda lapsevanematega ning soovitakse vajadusel lapsele välist tuge otsida. Kui lapsega tegeleval eripedagoogil, logopeedil (või arsti soovitusel) on rühmale soovitusi lapse toetamise osas, võetakse neid võimalusel igati arvesse. Logopeed hindab üks kord aastas Montessori rühma lapsed üle, vajadusel on võimalus vanemal peamajas saada logopeedilist abi.

Erivajadusega lapse toetamine käib tihedas koostöös vanemate ning spetsialistidega.